

Konstnärsnämnden
Box 1610
111 86 STOCKHOLM

Datum 2005-03-23
Dnr 32-2004-0423

Konstnärsnämndens årsredovisning 2004

Riksrevisionen har granskat Konstnärsnämndens (KN:s) årsredovisning, beslutad 2005-02-14. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen önskar information senast 2005-05-10 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1. Konstnärsnämndens åtgärder med anledning av regeringens beslut om indragning av anslagssparande

1.1 Bakgrund - Styrelsens beslut

Konstnärsnämndens styrelse har i protokoll 2004-12-06 (2004:7) tagit beslut om ändringar i handläggningsrutinerna vid utbetalningar av stipendier och bidrag inför årsskiftet 2004-2005 för att undvika att beslutade ej utbetalda medel på sakanslagen skulle återgå till statskassan. Styrelsens beslut grundades på en handlingsplan som utarbetats av myndighetens kansli och innebar i korthet;

- Att rekvisionskravet för redan beslutade men inte utbetalda resebidrag och bidrag för internationellt kulturutbyte av arbetsgruppen för komponister, sångare och musiker, teater-, dans- och filmkonstnärer upphävs from dagens datum tom 31 december 2004.
- Att omvandla redan beslutade icke-utbetalda andelar av projektbidrag som är ersättning för konstnärens eget arbete till arbetsstipendier om högst 100 000 kr och utbetala dessa före årsskiftet.
- Att eventuellt resterande medel av dessa projektbidrag omvandlas till arbetsstipendium, vars mottagare beslutas av Bildkonstnärnsfonden samt arbetsgrupperna och utbetalas före årsskiftet. Medlen hanteras i den grupp där överskottet uppkom.

- Att projektmedel kan utbetalas till ideella föreningar, ekonomiska föreningar eller stiftelser på konstnärens egen skriftliga begäran from dagens datum tom den 31 december 2004. Redovisning av projektet måste skrivas under av firmatecknare för mottagande organisation och bidragsmottagande konstnär.
- Att delar av redan beslutade projektbidrag skall utbetalas efter rekvisition av mottagaren efter nyår, vilket betyder att medlen intecknas av nästa års anslag.
- Att resterande medel i posten uruppförande av samarbetsprojekt mellan musiker och komponister omvandlas till arbetsstipendier och utbetalas före årsskiftet.

Styrelsen godkände därutöver:

- Att Bildkonstnärsfonden omvandlar medel från den utlysta omgången av kostnadskrävande projekt med beslutsdatum 1 december till arbetsstipendier som beslutas och utbetalas före nyår.
- Att Bildkonstnärsfondens beslut i december omkostnadskrävande projekt utbetalas i två omgångar i december 2004 och 2005, vilket betyder att fonden intecknar anslag för nästa år.

1.2. Åtgärder till följd av styrelsens beslut

Styrelsens beslut medförde en väsentligt utökad utbetalningsvolym och i några fall åtgärder av extraordinär natur och avsteg från normala handläggningsrutiner. Totalt utbetalades i december 2004 sammanlagt 20,6 mkr varav ovanstående beslut utgör den huvudsakliga anledningen till beloppets storlek. Nedan redovisas iakttagelserna från granskningen;

1. Bidragsutbetalningar har tidigare lagts och gamla beslut omprövats.
2. Projektbidrag har ”omklassificerats” till arbetsstipendier varvid krav på rekvisition av medel frångåtts
3. Bidragsutbetalningar har skett till projekt som, enligt projektplan, borde vara avslutade
4. Bidragsutbetalningar har skett till projekt i form av arbetsstipendier vilka förväntas starta upp sent under 2005 (mars, maj, september)

Enligt genomförd granskning uppgick antalet projektbidrag som varit föremål för ”omklassificering” till målinriktade arbetsstipendier till 8 860 tkr. Myndigheten motiverar sitt beslut med hänsyn till konstnärernas skattesituation och egna möjligheter att uppnå sina verksamhetsmål.

Riksrevisionen har inte funnit att KN beaktat Förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer 14§ i samband med denna ”omklassificering”. Med en oförändrad bidragsvolym till mottagaren innebär detta att ett större beloppsmässigt bidrag utbetalas än vad som avsetts i myndighetens ursprungliga beslut. Enligt förordningen skall storleken av ett projektbidrag avvägas om mottagaren samtidigt får konstnärsbidrag. Genomförd

granskning har inte visat att sådana överväganden skett från myndighetens sida.

1.3. Utbetalningsvillkor i regleringsbrevet

Enligt regleringsbrevet 2004 finns en tidsmässig begränsning för utbetalning av bidrag och stipendier till 30/4 respektive 30/11. Genomförd granskning visar att anslagsposterna 1, 5 och 6 belastats med utgifter efter 2004-11-30 på sammanlagt 17 942 tkr enligt nedan.

Anslagspost	Belopp (tkr)
28:20 ap.1	13 738
28:20 ap.5	1 976
28:20 ap.6	2 228

Riksrevisionen har även i tidigare års granskningar påtalat dessa restriktioner och uppmanat myndigheten att kontakta regeringen för att få en ändring till stånd. Riksrevisionen noterar att dessa tidsramar ändrats i samband med regleringsbrevet för 2005.

1.4. Intern kontroll

Enligt Riksrevisionen borde myndigheten innan utbetalningar skett i december ha dokumenterat sina kontakter med projektbidragstagare vars projekt enligt ursprunglig projektplan skulle vara avslutade. Enligt erhållna uppgifter har inga noteringar förts från dessa kontakter.

Genom att flera projekt haft en planerad sluttidpunkt för genomförandet som ligger 1-3 år tillbaka i tiden borde KN haft någon form av dokumentation där det framgått hur projektet utvecklats från ursprunglig projektstart, upparbetade kostnader, orsak till förseningen, nytt slutdatum samt behov av finansiering.

Den genomförda granskningen visar att KN:s rutiner för uppföljning av återredovisning bör förbättras. Nedan återges andelen projekt som ej återredovisats till myndigheten under åren 1998-2001.

Beslutsår	Ant beslut	Ej återredovisade
1998	43	22
1999	32	13
2000	23	12
2001	22	16

Samtliga projekt enligt ovan skulle varit återredovisade. I ett protokoll från arbetsgruppen för musiker och sångare 2004-12-01 (2004:4) görs bedömningen att, citat; *de flesta redovisningar är väl torftiga. Sekreteraren ska se över hur det kan åtgärdas, slut citat.*

Bedömning

Riksrevisionen anser att myndighetens ledning genom ovanstående åtgärder gjort avsteg från Verksförordningens (1995:1322) 7§ krav om att hushålla väl med statens medel. Riksrevisionens granskning har även påvisat brister i myndighetens interna kontroll.

2. IASPIS:s verksamhet

International Artists´Studio Program in Sweden (IASPIS) bedriver verksamhet som syftar till att utveckla det internationella utbytet mellan utländska och svenska konstnärer, kritiker och curatorer. Verksamheten bedrivs genom bl.a. gallerier, utställningar utomlands, ateljéstipendier, publikationer och nyhetsbrev. IASPIS verksamhet har finansierats från såväl Konstnärsnämndens förvaltningsanslag som anslagsposterna (ap) 1 Visningsersättning och 5 Bidrag till konstnärer inom bild och form.

Riksrevisionen har tidigare pekat på oklarheter i den redovisningsmässiga tillämpningen mellan anslagsposterna. I regleringsbrevet 2004 gjorde regeringen vissa förtydliganden under ap 1 genom att ange att det i denna ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamhet inom den internationella utbytesverksamheten IASPIS.

Myndigheten har under december 2004 vidtagit två omföringar till större belopp mellan ap 1 och 5 . Dessa uppgår sammanlagt 4 662 tkr. Bidragen som omfördelats till ap 5 har till stor del utgjorts av bidrag till utställningar utomlands. Utan dessa omföringar skulle ett anslagsöverskridande ha skett för ap 1 och ett motsvarande anslagssparande under ap 5.

Bedömning

Riksrevisionen anser att de förändringar som regeringen gjort i regleringsbrevet 2004 inte klargjort tillämpningen mellan ap 1 respektive 5. Myndigheten uppmanas därför återigen att kontakta regeringskansliet för att diskutera frågan. Enligt Riksrevisionen bör möjligheten att tilldela en särskild anslagspost för IASPIS verksamhet diskuteras.

3. Resultatredovisningen

3.1 Tabellverken

Konstnärsnämnden redovisar en stor del av regleringsbrevets återrapporeringskrav i tabellform. Av rubrikerna framgår att tabelluppgifterna har olika karaktär. Tabellerna kan avse bidrag som är beslutade, utbetalade eller en kombination av dessa. Enligt ESV:s föreskrifter till FÅB 3 kap. 2§ skall det finnas överensstämmelse mellan resultatredovisningen och de finansiella delarna i årsredovisningen. Av nuvarande struktur anses inte detta samband tillgodosett, vilket myndigheten även uppger i redovisningen.

Bedömning

Riksrevisionen anser att informationen i tabellverken förbättras om myndigheten i redovisningen skiljer mellan beslut och utbetalning och att överensstämmelse uppnås mellan resultatredovisningen och de finansiella delarna. Därutöver skulle uppgift erhållas om myndighetens framtida åtaganden för bidragsgivningen.

Revisionschef Curt Öberg har beslutat i detta ärende. Revisionsledare Jan Ståhl har varit föredragande.

Curt Öberg

Jan Ståhl

Kopia för kännedom:

Utbildnings- och kulturdepartementet

Finansdepartementet/budgetavdelningen